

De Stelling: Gazon in stedelijke gebieden moet vervangen worden door beplanting voor biodiversiteit en kostenbesparing

In stedelijke gebieden zijn gazons een veelvoorkomend beeld, maar ze brengen ook enkele nadelen met zich mee. Onderhoud, zoals maaien en bewateren, vraagt veel tijd en geld, terwijl de ecologische waarde beperkt is. Het vervangen van gazons door beplanting die de biodiversiteit bevordert, biedt een duurzaam alternatief. Inheemse planten en bloemen trekken een breed scala aan insecten, vogels en andere dieren aan, waardoor een levendig ecosysteem ontstaat. Bovendien verlagen deze groenvoorzieningen de onderhoudskosten en dragen ze bij aan een gezondere leefomgeving. Daarom is het essentieel om te overwegen gazons te vervangen door beplanting die biodiversiteit en kostenbesparing stimuleert.

Auteur: Heleen Kommers

Maar het vervangen van gazons door beplanting voor biodiversiteit kan ook nadelen hebben. Gazons bieden speel- en recreatieruimte voor bewoners, vooral voor kinderen en huisdieren. Bovendien kan het beheer van diverse beplanting complexer en tijdrovender zijn, en kan het hogere initiële kosten met zich meebrengen voor ontwerp en aanplant.

DANIËL ENDE

(senior beleidsspecialist duurzaamheid | Plantum)

‘Niet het gras moet eruit voor beplanting en biodiversiteit, maar de tegels’

‘Waarom gras en beplanting laten concurreren?’

‘Er zijn genoeg verloren plekjes waar maar weinig mee gebeurt. Een braakliggend terreintje of een strookje gras waar af en toe een vrachtwagen naast geparkeerd staat... Waarom zouden gras en beplanting moeten concurreren om ruimte? Er valt meer te halen als we niet hoeven te kiezen tussen het ene en het andere groen. Variatie is juist goed en draagt bij aan biodiversiteit.’

‘Biodiversiteit gebaat bij overgangen’

‘Stel, je hebt lage begroeiing met een overgang naar struiken en daarna bomen. Dan is bij die overgangen de meeste biodiversiteit te vinden. De soorten die het in de lage begroeiing goed doen, gedijen onder de bomen niet goed en andersom. Bovendien zijn grasveldjes in een stedelijke omgeving belangrijk als mensen buiten wat willen doen, zelf, met hun kinderen of huisdieren. Het is een veilige, overzichtelijke omgeving met korte vegetatie. Gras is dan functioneel. En wat te denken van kinderen die te weinig buiten spelen? Kunnen zij in de struiken terecht? Wordt zo'n open ruimte vervangen door beplanting, dan bestaat de kans dat mensen daar hun afval gaan dumpen en de boel verloedert. Dan kun je het beter open houden met ruimte voor gras. Bovendien moeten struiken en andere beplanting net zo goed onderhouden worden.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

JOHN VERHOEVEN
(projectleider van de PPS Grasvelden, klimaat en biodiversiteit | WUR)

‘Stel jezelf steeds de vraag: waartoe moet een stukje grond dienen?’

‘Niet alles kan overal’

‘Nationaal willen we dat bodem en water sturend zijn, dus niet alles kan overal. Tegelijkertijd willen we verschillende functies voor grasvelden. Hoe kun je dan een mooie en gezonde combinatie vinden van mogelijkheden met het oog op bodem en water, die aan je beoogde functie bijdraagt of die kan verzorgen? Als een grasveld als park moet functioneren, leg het dan aan op een plaats waar je weinig droogte en watertekort verwacht. En omdat we in de stedelijke omgeving voor uitdagingen rond biodiversiteit en hittestress staan, moeten we nauwkeurig kijken waar bomen en struiken passen die zich goed kunnen ontwikkelen en groeien, zodat ze verkoeling geven. We moeten dus keuzes maken, want onze ruimte is beperkt. Dan is de startvraag wat je precies met een stukje grond wilt essentieel.’

‘Minder maaien mag en kan’

‘Voorheen moest al het gras in bijvoorbeeld parken regelmatig gemaaid worden. Momenteel mogen er best wat stukken ruw en ongemaaid blijven en heeft biodiversiteit onze aandacht. Zijn er bijvoorbeeld kruiden in het gras verwerkt? Die wortelen dieper, houden vocht beter vast en verdampen dus meer, wat verkoeling geeft. Looppaden zijn vaak versteend of platgetrapt gras. Tot op zekere hoogte heb je bepaalde verharding nodig, maar daar zijn veel smaken in, zoals halfverharding, waarbij je water tóch kwijt kunt. En als het onderhoud gaat, hoeven meer biodiversiteitse grasvelden niet meer te kosten. Wederom: wat past het beste bij welke grond en vochttoestand?’

JAN VAN DEN BOOM
(sales lead turf | Barenbrug)

‘Je houdt het korte gras voor spel en recreatie én je voorziet in biodiversiteit’

‘Het moet groener en diverser’

‘Ik ben het volledig met de stelling eens: we moeten vergroenen, maar het moet wel passen bij het doel. Speciaal voor stedelijke gebieden hebben wij Happy Lawn ontwikkeld, een mengsel van gras en maaibare bloemen. Daarmee behoud je recreatiemogelijkheden, maar dan met talloze bloeiers, zoals madeliefjes, reigersbek, ooievaarsbek en traag groeiende klaver. De bloemen zijn bestand tegen regelmatig maaien en ze integreren naadloos in gazons en ander groen dat vaak gemaaid wordt. En er komen zoveel méér insecten op af. Dat hebben we geregistreerd met camera's, voorzien van gele platen voor de lens. Telkens als er een insect op de plaat neerstreek, werd vastgelegd om welk insect het ging. Ook werden de insecten geteld. Op Happy Lawn waren dat er dertig tot veertig procent meer dan op een gewoon grasveld.’

‘Biodiversiteit in gras is ook mogelijk’

‘In tegenstelling tot traditionele gazons en openbare groene ruimtes die frequent gemaaid en bemest moeten worden, zijn de bloemen in Happy Lawn onderhoudsarm. Ze hebben weinig water en voedingsstoffen nodig en dat bespaart tijd én moeite. Je behoudt het korte gras om op te spelen en recreëren én je voorziet in biodiversiteit. Het onderhoud vergt ook veel minder inspanning en kosten dan bij beplanting. We weten allemaal dat groen gezonder is dan steen. Met maaibare bloemen kun je én vergroenen én recreatiemogelijkheden behouden.’